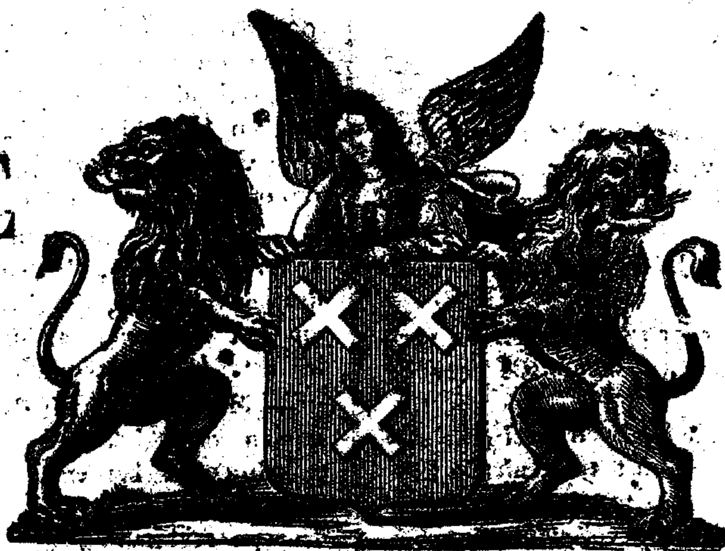
No. 19 1840

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 13 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Februarij.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren, is onder anderen een ontwerp voorgesteld om den impost op den tabak, tot op het jaar 1852 te prorogeren. De minister van oorlog bood een ontwerp aan, om de weduwe van den kolonel *Combes*, onder den titel van nationale erkentenisblijk, een jaargeld van 2000 fr. toe te leggen. Tot eene levendige discussie gaf in deze zitting aanleiding, eene petitie van den marquis *van Choiseul*, hoofdofficier onder de restauratie en aide-de-camp van koning *Karel X*, die in der tijd den eed niet gedaan hebbende, naar de wet van augustus 1830, als gedemissioneerd werd beschouwd. Gemelde officier verlangde thans in zijn rang in de gelederen van het leger te worden hersteld. De commissie van onderzoek bad de verzending der petitie aan den minister van oorlog voorgedragen, op grond dat de bijzondere gesteldheid van den verzoeker zoo niet tot regtvaardiging, dan ten minste tot verschooning kon strekken. Dit gevoelen werd vooral door den heer *Lamartine* verdedigd, maar de meerderheid begreep dat men zich aan de letter der wet moest houden, en na eene onstuimige woordenwisseling, werd omtrent het verzoek tot de orde van den dag overgegaan.

— De hertog *van Broglie* is thans te Parijs aangekomen. De *Courrier Français* vermeent te weten, dat zoo de ministers er mogten aan gedacht hebben, om hem aan het hoofd van de buitenlandsche zaken te stellen, de hertog zelf, even als vroeger, ongenegen is om in het ministerie te treden, en [illegible] zich ook weinig moeite zouden geven om hem over te halen.

— Uit een rapport van den [illegible] van den 1sten Februarij, aan den minister van oorlog, blijkt van een nieuw voordeel op de [illegible] van Blidah. Voorwaarts van die stad worden namelijk belangrijke veldwerken aangelegd, om te [illegible] te dekken. Het schijnt het voornemen der Arabieren geweest te zijn, om de arbeiders en dekkingstroepen te overvallen en de werken te vernielen. Zij verzamelden zich daartoe in den nacht van 28 op 29 januarij, in het westwaarts van Blidah gelegen bosch. Van den franschen kant had men echter hun oogmerk ontdekt. Twee kolonnen, waarvan eene door den generaal *Duvivier* geleid, trokken uit Blidah, en na eene schermutseling, waarbij de Franschen echter 6 man buiten gevecht hadden, werd de vijand verjaagd. De volgende dagen had men den arbeid rustig kunnen voortzetten.

— Het uitbreken der vijandelijkheden in Afrika, heeft dadelijk doen vreezen voor de hervatting der zeerooverij van de bewoners van het kustgedeelte. Reeds kort na de vijandelijkheden met *Abd-el-Kader* hadden de bewoners van het zeeplaatsje Scherschel, tusschen Algiers en Oran, een koopvaardijschip aangerand, waarvoor hetzelve ter kastijding door gewapende stoombooten, geheel platgeschoten werd. Thans heeft men door eene telegraphische depeche uit Marseille berigt, dat er drie Arabische of Algerijnsche kapers kruisende waren ten oosten van kaap Gata, de zuidoostkust van Spanje, en reeds drie schepen genoodzaakt hadden de wijk te nemen onder het kanon van het fort San Pedro. Heden vermeldt de *Moniteur Parisien* dat de minister van marine op deze tijding terstond maatregelen genomen heeft. De brik *la Flèche* is van Toulon, en de brik *Surprise* van de statie van Barcelona naar de gezegde wateren gezonden, om op de roovers jagt te maken.

— De tijdingen uit Madrid tot den 1sten en uit Arragon tot den 4den houden niets bijzonders. De dagbladen van Bayonne vermelden een gerucht uit Madrid dat de geneesheeren het klimaat van Valencia hadden aanbevolen ter versterking van het tedere gestel der jonge koningin *Isabella*, doch men geloofde om staatkundige redenen niet, dat de jonge vorstin derwaarts zoude vertrekken. — Uit Arragon melden gezegde bladen, dat *Espartero* den 5sten met het beleg van Segura een aanvang zou maken; het grof geschut had den 8sten derwaarts moeten gezonden worden.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Van den 10. — De *Moniteur* houdt heden in zijn officieel gedeelte eene ordonnantie van gisteren gedagteekend, waarbij de heer *Guizot* tot fransch gezant te Londen, in plaats van den generaal *Sebastiani* wordt benoemd.

— Gisteren waren er in de hoofdstad geruchten in omloop dat er te Madrid onlusten waren uitgebroken. De dagbladen uit Madrid hebben heden ontbroken, maar de *Phare* van Baijonne van den 7den geeft tijdingen uit Madrid, in welke daarvan echter niets gemeld wordt.

In deze berigten wordt gezegd, dat de karlisten de provincien Guadalajara en Alcaria hadden ontruimd.

— Ter beurze van heden waren genoteerd; 5 pCt. 112,93; 3 pCt. 81,60; Nap. r. 103,75; Spanje Ardoin 27⅝; Portugal 23⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 8sten Februarij.

De Bondsvergadering heeft hare zittingen hervat. Eergisteren is zij zeer lang bijeen geweest. Het zeggen is, dat over de zaken van Hanover gehandeld is.

Naar men uit Warschau meldt, zullen, met het aanstaande voorjaar, de werkzaamheden beginnen tot het aanleggen van den ontworpen ijzeren weg van die stad naar Weenen.

— De Turksche Regering heeft een nieuw bewijs gegeven dat het haar met het in werking brengen der bepalingen van den hatti-scherif ernst is, door de Rajahs, bij de heffing van het hoofdgeld, van [illegible] en [illegible] onderworpen [illegible].

Kiamil-pacha, die uit Egypte te [illegible] is wedergekeerd, heeft een brief van den Onderkoning overgebragt, waarin hij, onder vele betuigingen van onveranderlijke verkleefdheid, mededeelt, dat hij, als een getrouw vasal der Porte, niet in gebreke is gebleven alle maatregelen te nemen, welke de afkondiging van den bekenden hatti-scheriff konden bevorderen.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Februarij.

Een supplement van de Hof-Courant van gisteren, houdt het berigt, dat het H. M. behaagd heeft den prins *Albert* van Saxen-Coburg te benoemen tot veldmaarschalk van het leger. Het patent is van den 8sten februarij. De koningin heeft voorts bevolen, dat de prins voor alle zijne overige titels, dien van koninklijke hoogheid zal voeren.

De prins *Albert*, van zijn vader en broeder en een talrijk gevolg vergezeld, is in den namiddag omstreeks ten vijf ure op het paleis van Buckingham, onder het gejuich der menigte, aangekomen; een groot getal aanzienlijke personen had, in weerwil van het ongunstige weder, den prins opgewacht.

De grootste toebereidselen worden in de hoofdstad gemaakt voor de algemeene illuminatie die Maandag avond zal plaats hebben. Het gemeentebestuur van Londen heeft de bewoners uitgenoodigd om zich aanstaanden Maandag van alle openbare werkzaamheden te onthouden; ook zal er geen beurs gehouden worden.

Gisteren heeft de koningin de koninklijke kapel op het paleis van St. James bezocht.

De dames die bij het huwelijk der koningin zullen, als [illegible], vermeldt, ieder eene broche ten geschenke bekomen; dit [illegible] zal een vogel voorstellen, wiens lijf geheel uit turquoisen bestaat, de oogen uit robijnen, de bek is van diamanten, de pooten van goud, het overige bestaat uit fijne paarlen.

— Ter beurze van heden waren genoteerd: 3 pCt. [illegible]; 2½ pCt. 52⅝; dito 5 pCt. 100¼; Spanje 27⅞; Portugal [illegible].

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den Februarij.

In den senaat is gisteren rapport uitgebragt op het nieuw ontwerp betrekkelijk de provinciale munt, voor welks aanneming de commissie zich eenparig verklaard had; daarna heeft deze kamer de begrooting voor marine aangenomen.

De vertegenwoordigers houden zich nog bezig met het ontwerp betrekkelijk de binnenwegen.

— Het *Commerce belge* vermeldt dat er weder spraak is van het vertrek naar Utrecht der belgische leden van de commissie voor de liquidatie.

— De heer *Engler* heeft aan het gemelde blad een brief geschreven, dat het verlangen om op zijne jaren rust te genieten hem alleen hadden doen besluiten om zijne demissie te geven als directeur van de Maatschappij tot bevordering van de volksvlijt.

— De *Moniteur* hield gisteren een koninklijk bevelschrift, waarbij eene nieuwe verdeeling van het belgische gedeelte van Luxemburg wordt vastgesteld.

— Het Brusselsch blad *le Commerce Belge* gewaagt thans van een uitgestrekt plan, hetwelk in België gevormd is, om voor de beide steden Gent en Brugge een nieuw middel van gemeenschap met de Noordzee te openen. Volgens hetzelve zou men het tegenwoordige kanaal van Gent naar Brugge zoodanig uitdiepen en verbreeden, dat zelfs de grootste koopvaardijschepen met hunne volle lading daarvan gebruik zouden kunnen maken. Te gelijk zou dan van Brugge een nieuw kanaal naar de zee, 30 Ned. ellen breed 7 of 8 diep, worden gegraven, hetwelk op een punt zou uitloopen, waar eene veel betere haven is aan te leggen, dan die van Ostende thans is. Eene maatschappij van bijzondere personen schijnt de uitvoering van dit ontwerp op zich te willen nemen, en niets te vragen, dan een jaarlijkschen onderstand van 5 of 600,000 franken.

— Vroeger is melding gemaakt van het overlijden van den heer *Cortvriendt*, een Hollander van geboorte, die een zeer aanzienlijk vermogen naliet en hetzelve aan zijne naaste hollandsche bloedverwanten had vermaakt. De belgische meer verwijderde familieleden waren tegen de uitvoering van het testament opgekomen, op grond dat er tusschen Belgie en Holland geen traktaat tot afschaffing van het afzogtsregt bestaat. De regtbank van eersten aanleg had de zaak ten voordeele der belgische erfgenamen beslist; het hof van appel had er echter anders over geoordeeld, en ten gevolge van dien hadden de belgische familien zich in cassatie voorzien. Laatstgemeld hof heeft thans ll. zaturdag de voorziening in cassatie verworpen, doch slechts aangezien de belgische erfgenamen zich niet voorzien hadden binnen den door de wet bepaalden termijn; zoodat de hollandsche erfgenamen thans voor goed in het bezit der nalatenschap gesteld zijn.

— De *Indépendant* kondigt thans bepaald aan, dat het domein van Postel, (prov. Antwerpen) door monniken van de orde der Augustijnen (premonstratenzen) gekocht is, met voornemen om de voormalige abtdij te herstellen, en dat laatstelijk eene vereeniging der geestelijken op de hollandsche grenzen nabij Luyksgestel was gevonden, zijnde de pastoor van dit dorp een voormalige monnik der gemelde abtdij.

— In den Gentschen *Messager* van den 8sten Februarij leest men:

» Het petitionneren voor de weder-invoering van het vlaamsch als de taal van het bewind en van de regters in de Vlaamsche provincien, alsmede voor het uitsluiten der Walen van openbare bevincien, vindt veel voorstanders. Er heerscht buitengewone ijver om de daartoe opgemaakte verzoekschriften te onderteekenen. Aan het hoofd der onderteekenaren van een dier stukken hebben zich de heer *van Crombrugghe*, burgemeester van Gent, en de meeste leden van onzen gemeenteraad geplaatst."

— De *Observateur* houdt een berigt uit Parijs van den 9den, dat de commissie voor de spoorwegen aan het gouvernement had voorgeslagen eene proeve te nemen voor den aanleg op staatskosten van een spoorweg, en wel bij voorkeur dien van Parijs naar de belgische grenzen; zij wilde dat die wegtot St.-Quentin voor gouvernements-rekening, en van daar tot aan de belgische grenzen door eene kompagnieschap aangelegd wierd, die, onder zeker titel van schadeloosstelling, het eerstgedeelte zou exploiteren.

— Het *Commerce belge* in zijn beursberigt van heden over de daling der spaansche fondsen sprekende, schrijft de oorzaak aan een opstand die in de baskische provincien op nieuw ten voordeele van *Karel V.* (don *Carlos*) was uitgebarsten. Omtrent de bij gerucht medegedeelde berigten van onlusten te Madrid viel niets anders te zeggen, aangezien de Madridsche correspondentie ontbrak. De Ardeinsstonden hier heden 24 à ½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Februarij.

Bij eene publicatie van den heere Staatsraad, gouverneur dezer provincie, van den 4 dezer, is bepaald, dat de jagt op watersnippen, voor dezen jare zal worden geopend op den 15 Maart en gesloten op *ultimo april daaraanvolgende*; alsmede dat deze jagt, zoo wel als die op ganzen en eenden, wederom zal worden geopend op den 15 Julij dezes jaars, en gesloten voor degenen, welke geene akte voor de groote jagt zullen bekomen hebben, op den dag vóór de opening der groote jagt.

— Bij eene andere publicatie mede van den 4 dezer, is, onder anderen bepaald, dat van den 4 April aanstaande, tot den 1 Junij daaraanvolgende, de visscherij binnen deze provincie zal gesloten zijn, en het visschen, gedurende dien tijd, wordt verboden, op poene bij art. 48 der voorschreve wet vastgesteld.

— Men schrijft uit 's Gravenhage, dat bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit veranderingen zijn daargesteld, met betrekking tot het wapen der kavallerie; zullende tot bezuiniging de regimenten kurassiers, huzaren en lansiers worden afgeschaft, en daarvan regimenten dragonders worden geformeerd, zoodat in het vervolg het wapen der kavallerie zal bestaan uit zes regimenten dragonders. Bij ditzelfde besluit is bepaald, dat die verandering eerst dan zal plaats hebben, naar mate de voorhande zijnde equipementstukken zullen zijn verbruikt.

— Aan den ritmeester, kommandant van de afdeeling kurassiers n°. 9, *T. van Essen*, is het non-activiteits tractement toegelegd.

— Uit 's Hage meldt men dat de britsche gezant aan ons hof, sir *Edward Cromwell Disbrowe*, voornemens is op den 20 dezer, aan zijn hotel te 's Gravenhage, een bal te geven ter eere der echtvereeniging van de koningin *Victoria* met Prins *Albert* van Saksen-Coburg, hetwelk ongemeen schitterend zal zijn, en waartoe de invitatie-biljetten dadelijk na de officiële mededeeling der huwelijksvoltrekking zullen toegezonden worden.

— Het is bekend, dat er sedert lang te Vlissingen eene commissie is zamengesteld, welke zich bezig houdt met de oprigting, zoo mogelijk, van een gedenkteeken, gewijd aan de nagedachtenis van den admiraal *de Ruyter*, en dat zij, eer tot de verwezenlijking van dit ontwerp te kunnen overgaan, verbreidde, dat er eene toereikende som tot dat doel was bijeengebragt. Thans verzekert men, dat Z. K. H. de Prins *van Oranje*, kennis bekomen hebbende van de oorzaak, welke de tot standbrenging van dit gedenkteeken belette, dadelijk aan de commissie eene som van 1500 gulden heeft doen toekomen. Door deze edelmoedige aanbieding van Z. K. H. wordt de moeijelijkheid opgeheven, die de vervulling van een zoo nationaal verlangen tegenhield.

— Uit 's Gravenhage schrijft men, dat Z. K. H. de Prins *van Oranje* de buitenplaatsen *Rustenburg* en *Oosthoek*, en verder uitgebreide goederen, gelegen aan den Loosduinschen straatweg, in de nabijheid der residentie, en toebehoord hebbende aan de familie van *van der Goes*, voor eene aanzienlijke som, men spreekt van ƒ 124,000, heeft aangekocht.

— Naar men verneemt, verlaat Z. D. H. de hertog *van Saxen-Weimar* en deszelfs familie, met Mei aanstaande, 's Gravenhage, om zich met der woon naar Utrecht te begeven, alwaar tegenwoordig het hoofdkwartier van dan hertog gevestigd is.

— Uit Scheveningen verneemt men, dat de scheepbreukeling van het Fransche schip, hetwelk onlangs aldaar is gestrand, en welke door zijne makkers ziek op het badhuis is moeten achtergelaten worden, gisteren ochtend na een zwaar lijden is bezweken. Dit is de derde persoon, die bij of ten gevolge van gemelde schipbreuk het leven heeft verloren.

— Tot districts-commissarissen in Limburg zijn benoemd, voor het tegenwoordig arrondissement Maastricht, jonkh. *G. Karens van Wolfrath*, en voor dat van Roermond, jonkheer *M. van Wijnbergen*.

— Uit Maastricht wordt geschreven, dat de commissien voor de grensscheiding het niet eens schenen te kunnen worden, en naar men zeide eerstdaags onverrigter zake uit elkander zouden gaan.

— Thans ziet voor het eerst het licht ook een *Jaarboekje van Noordholland*, zoo als dat voor Zuidholland reeds eenige jaren is uitgegeven.

— Volgens de plaats gehad hebbende volkstelling is het getal inwoners der stad Rotterdam bevonden te zijn 78,098, te weten van het mannelijk geslacht 34,809 en van het vrouwelijk geslacht 43,289, zijnde van de volgende godsdienstige gezindheden: 51,965 Protestanten, 23,295 Roomschen, 2,778 Israëliten en 60 tot geen dezer gezindheden behoorende.

— Den 4 dezer is te Goes, in het gasthuis, in den ouderdom van ruim 102 jaren, overleden *Pieter Jounnes Walderand*; hij was geboren te Calloo den 12 Augustus 1737, van de Roomsche godsdienst, en sedert 12 November 1829 aldaar in het gasthuis opgenomen; hij is nimmer ziek geweest en heeft, volgens zijn zeggen op zijn sterfbed, nooit geneesmiddelen gebruikt. Zijn vroeger beroep was boeren-arbeider.

— Te Zutphen is den 7den dezer ten tweede male eene vervalschte coupon van ƒ 2,50, welker cijfer in ƒ 23,50, en die van het kapitaal in ƒ 1000 veranderd waren, uitgegeven. De dader heeft men tot nog toe niet kunnen ontdekken.

— Te Kampen is in den nacht van woensdag op donderdag ll., een nachtwacht door drie lieden aangerand en op een moorddadige wijze gesneden en gestoken. Twee der daders waren door den nachtwacht herkend.

— In de vorige week is er in de gemeente Stein, tot het Nederlandsch Limburg behoorende, brand ontstaan in de schuur van den burgemeester dier plaats; dezelve nam zoodanig toe (naar geschreven wordt door het aanvankelijk opzettelijk achterblijven van hulp), dat acht kapitale huizen, waaronder die van den burgemeester en secretaris, met al het daarin voorhandene, waaronder ook de archieven der gemeente zouden zijn, de prooi der vlammen werden. De schade wordt op ƒ 54,000 berekend. De oorzaak van den brand is onbekend, doch wordt verondersteld door kwaadwilligheid te zijn veroorzaakt.

— Te Cleef is dezer dagen het vonnis afgekondigd, hetwelk gewezen is tegen de lieden, die aan de, in de maand Maart van het vorige jaar, aldaar plaats gehad hebbende onlusten hebben deel genomen. Het getal der veroordeelde bedraagt 58, waarvan eenige tot gevangenis, andere tot tuchthuisstraf, van 1 maand tot 3½ jaar, verwezen zijn.

— De Koning van Denemarken heeft eene commissie van twaalf personen benoemd, om over het maken van veranderingen in de organisatie van het leger te raadplegen. De arbeid dezer commissie moet den 30 Junij voltooid zijn.

— Uit Londen wordt gemeld dat de Stoomboot van Dundée in de vorige week bij laag water op den Tunnel van de Theems aan den grond geraakt is, zoo dat men reden had om èn voor het vaartuig èn voor den boog van den Tunnel te vreezen. Gelukkig echter is zij bij den inkomende vloed vlot geworden, zonder haverij bekomen, noch den Tunnel beschadigd te hebben.

Uit het *Weekblad van het Regt* ontleent men de volgende berigten:

» Naar men verneemt is dezer dagen voor de kamer van beschuldiging van het provinciale geregtshof van Holland, naar de openbare teregtzitting van hetzelve hof verwezen, *Engelbertus Olivier*, oud 33 jaren, ter zake van het moedwillig vernielen van bewoonde huizen, die bij wist, dat aan anderen toebehoorden, en zulks tijdens bij als burgemeester der gemeente, waarin die woningen gelegen waren, verpligt was tegen zoodanige misdaad te waken. Men verzekert, dat uit de instructien zijner zaak zou gebleken zijn, dat de bekl. in zijne voormalige betrekking van burgemeester der gemeente Everdingen, zonder eenigen last van hooger hand, en zonder eenige wettige reden, eigendunkelijk en moedwillig, in Augustus des vorigen jaars, heeft doen vernielen vier tot bewoning geschikte en bestemde, en ook destijds werkelijk bewoonde huizen, die alle binnen gezegde gemeente gelegen zijn.

Ook verneemt men, dat eerlang voor hetzelve geregtshof, in het openbaar zal behandeld worden de zaak van *Pieter Kazen*, oud 41 jaren, geboren te Papendrecht, laatst wonende te Sliedrecht, die beschuldigd wordt, van het moedwillig in den brand steken van een bewoond huis. Het moet namelijk, zoo wij vernemen, gebleken zijn, dat de bekl. op 28 mei 1839, zijn huis, gelegen in de gemeente Sliedrecht, hetwelk, benevens de zich daarin bevindende goederen, tegen brandschade was verzekerd, en waarin ook nog een ander huisgezin, behalve het zijne, was gehuisvest, moedwillig in den brand heeft gestoken.

» Eindelijk vernemen wij, dat eerlang voor het hof van Holland zal te regt staan, *J. [illegible]*, oud 40 jaren, geboren te Koppenhagen, beschuldigd van diefstallen bij nacht, door meer dan een persoon gepleegd, alhoewel zijne medeplegers of medepligtigen onbekend gebleven zijn. Deze besch. heeft op vier verschillende plaatsen, op onderscheidene tijdstippen, en bijzonder onder de gemeente Rhoon (arr. Dordrecht) en Zevenhuizen, Blijswijk en Bergschen Hoek (onder het arr. Rotterdam), omstreeks vijftig paarden van hun schoonste sieraad, den staart, beroofd, deze staarten verkocht en van de opbrengst zijn aandeel getrokken."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — In ons nommer van 2 februarij hebben wij met een woord den dood van den opper-medicinaalraad BLUMENBACH, op den 22 Januarij jl. te *Göttingen*, vermeld. Wij ontleenen thans uit de Duitsche bladen, nog de volgende bijzonderheden aangaanden dezen beroemden geleerde. Hij was in 1752 te *Gotha* geboren, studeerde aan de hoogescholen van *Jena* en *Göttingen*, promoveerde aldaar in 1775, werd er in 1776 tot buitengewoon en in 1778 tot gewoon hoogleeraar benoemd, werd een jaar later hofraad en in 1816 opper-medicinaalraad. Slechts weinige geleerden verwierven zulk een' grooten naam als BLUMENBACH (hem werden toezendingen gedaan met het enkele opschrift: *aan Blumenbach in Europa*); de onderscheiding die hem ten deel viel was daaraan geëvenredigd. Onder de gekroonde hoofden betoonde de koning van *Beijeren* hem eene bijzondere hoogachting, terwijl hij door vele regerende vorsten met een aantal ridderorden werd begiftigd. Hij was sedert 1776 lid, en sedert 1812 vaste secretaris van de Koninklijke Maatschappij van Wetenschappen te *Göttingen*; bovendien was bij medelid van 75 Akademiën en Wetenschappelijke Maatschappen (in ons vaderland van die te *Haarlem* en *Rotterdam*, en van die te *Batavia*). Eene nieuwe ontdekte plantensoort werd naar hem genoemd, *Blumenbachia insignis*, en ter gelegenheid van zijn vijftigjarig doctorschap, een fonds bijeengebragt, om onbemiddelde, bekwame genees- en natuurkundigen, ter hunner volmaking in de wetenschap, te doen reizen, ter zijner eer *Stipendium Blumenbachianum* geheeten. De diensten door BLUMENBACH aan de wetenschap bewezen, schoon ook door de dagelijksche nieuwe ontdekkingen in de natuurwetenschappen meer op den achtergrond geplaatst, blijven steeds van veel belang, gelijk zijne zeer talrijke werken hunne waarde blijven behouden. De Akademische voorlezingen van BLUMENBACH, strekten zich uit over physiologie, vergelijkende anatomie en natuurlijke geschiedenis; in zijne laatste levensjaren moest hij dezelve echter staken. Hij bezat eene uitmuntende verzameling van natuur-geschiedkundige voorwerpen des menschelijken geslachts, bestaande hoofdzakelijk in schedels van allerlei volken, welke verzameling reeds vroeger voor een hoogen prijs door de regering werd aangekocht en thans bij het Museum zal worden gevoegd. BLUMENBACH laat een groot vermogen na, 't welk zijn' zoon, den geheim-kanselaryraad BLUMENBACH in *Hanover* ten deel valt. — Op den 1sten dezer overleed te *München*, de geheimraad *von Utzschneider*, een der verdienstelijke eigenaars van de naar hem genoemde vermaarde optische werkplaats in den ouderdom van 77 jaren, aan de gevolgen van verwonding aan het hoofd, door het omslaan van zijn rijtuig bij het hollen van de paarden. — De in *Duitschland* zeer verdienstelijk geachtte historieschilder en directeur der Schilder-Akademie te *Praag*, KADLIK is aldaar in de vorige maand overleden. — De parijsche Akademie van Opschriften en Fraaije letteren heeft de hoogleeraar PERTZ van *Hanover*, tot haar corresponderend medelid benoemd. — Op den 30sten Januarij ll. had te *Berlijn*, ter gelegenheid der viering van den geboortedag van FREDERIK II, de jaarlijksche openbare zitting der Akademie van Wetenschappen plaats, in tegenwoordigheid van den kroonprins en een zeer talrijk aanzienlijk publiek. Nadat professor ERMAN de lofrede op den grooten koning had uitgesproken, las de hoogleeraar FR. VON RAUMER, die in het verleden jaar *Italie* bezocht, eene verhandeling over het tegenwoordig *Italie* en deszelfs betrekking tot de wetenschappen. — Z. M. de koning van *Beijeren* heeft de oprigting te *München* geedgekeurd van een volkomen magnetisch observatorium, hetwelk eene afdeeling van den sterrewacht aldaar zal uitmaken, om er, in verband met de elders plaats hebbende waarnemingen, voortdurend magnetische waarnemingen te doen. De oprigting en het toezigt over dit observatorium is opgedragen aan het lid der Akademie LAMONT. — Aan de kamer der Beijersche standen is thans van regeringswege een wetsontwerp aangeboden tot bescherming van den letterkundigen eigendom. Aan den schrijver wordt daarbij het uitsluitend regt op zijnen arbeid, voor een tijdvak van 30 jaren na zijnen dood verzekerd, of voor 30 jaren na de verschijning van het werk, al naar dat het onderwerp is, of de naam des schrijvers al of niet vermeld wordt; aan werken over bouwkunst, wat het uiterlijk der bouwwerken betreft, over gedenkstukken, enz., naamlooze geschriften enz., wordt geen eigendomsregt toebekend. De nadruk wordt gestraft, met schadevergoeding, verbeurdverklaring der exemplaren, en 50 tot [illegible] flor. boete. — Sedert het begin dezes jaars verschijnt te [illegible] een algemeene courant voor de belangen der [illegible], waarin over de wetgeving op dit stuk, het [illegible], de boekenkennis gehandeld wordt.

PORTUGAL. — De Koninklijke Akademie van Wetenschappen te *Lissabon*, heeft dezer dagen een dagverhaal doen drukken van het eskader, hetwelk in 1530, onder de bevelen van MARTIN ALFONZO DE SOUZA, op de Braziliesche kust landde, geschreven door den broeder des kapiteins PÊRO LOPEZ DE SOUZA. Dit dagverhaal is gedrukt naar een handschrift, dat in October ll. onder de archiven van het Franciskaner klooster te *Coïmbra* werd gevonden, en van daar vervolgens aan de koningin dona MARIA ten geschenke werd gezonden, die het aan de gezegde Akademie ter onderzoek overgaf. Eene commissie door de Akademie benoemd, vond den inhoud zóó belangrijk, ten aanzien van den toestand van een groot gedeelte der kust van *Brazilie* en van de inwoners op het gezegde tijdstip, dat niet alleen tot het drukken, maar ook tot eene overzetting in het engelsch, van het handschrift besloten werd. De voormelde kapitein en de schrijver van het Dagverhaal waren broeder van den vermaarden THOMAS DE SOUZA, die onder de regering van koning JAN III, in 1549, de stad *San Salvador* in *Brazilie* stichtte, en met behulp der jesuiten de portugesche magt aldaar vestigde.

NEDERLANDEN. — De Utrechtsche Akademie, die naauwelijks drie weken geleden den dood van haren oudsten hoogleeraar had te be-

treuren, heeft op nieuw een zware slag getroffen door het overlijden van den jeugdigen en algemeen beminden hoogleeraar in de Geneeskunde A. C. G. Suerman. Hij bezweek maandag morgen aan eene hevige zenuw-zinkingkoorts, in den leeftijd van nog slechts 31 jaren. De Akademie, welke hij slechts eenige maanden geleden als hoogleeraar ten sieraad verstrekte, verliest veel aan hem; terwijl zijn afsterven allersmartelijkst door zijne ouders wordt gevoeld, die in hem den eenig overgebleven zoon van drie kinderen beweenen. — De *Academia de Lincei*, te *Rome*, heeft den heer Haakman, Med. Dr. te *Amsterdam* tot haar corresponderend medelid benoemd. — Naar men verneemt zal eerstdaags in den Amsterdamschen stadsschouwburg eene nieuwe hollandsche opera worden opgevoerd, *de Gelofte* geheeten, waarvan de woorden zijn van den heer F. H. de Witz en de muzijk van den heer N. Smits.

NIEUWSTE FRANSCHE LETTERKUNDE.

CELESTE, par Leon Gozlan.
LA MAITRESSE ANONYME, par Scribe.
CARLO BROSCHI, par Scribe.
LE SERPENT, par Soulié.
LA CHAMBRIÈRE, par Soulié.

Leon Gozlan, de schrijver van *le Médecin du Puy*, heeft hier een zeer bevallig en menschkundig verhaal geleverd, van de lotgevallen van een man, die door zijne industriele kennis zijn geboortestad heeft begiftigd met de daarstelling van een spoorweg, welke aan de in de nabijheid gelegene kolenmijnen het noodig vertier moet bezorgen. De beminnelijke Celeste, die den naam aan het verhaal geeft, maakt echter onzes oordeels de hoofdpersoon niet uit, maar wel Weber, wiens zielskracht en edele hoedanigheden den uitstekenden man kenmerken. Deze roman is wel waard gelezen te worden. Het is niet altijd zóó met de fransche litteratuur en de voortbrengselen van het vernuft van Scribe leveren er een bewijs van. *La Maitresse anonyme* houdt een verhaal in, dat misschien in Frankrijk bijval vinden kan, maar voor Nederlanders, vooral voor vrouwen en meisjes is een dergelijk verhaal onkiesch; niet minder *le Rat de Caneau*, waarin verboden minnehandel weder in een behaaglijk kleed wordt voorgedragen. Alleen *la loge d'Opéra* verdient uitgezonderd te worden. Het is luchtig en lief geschreven; jammer maar dat de slotwoorden niet achterwege gelaten zijn. *Carlo Broschi* van denzelfden schrijver, is de geschiedenis van den gunsteling van Ferdinand VI van Spanje, Farinelli: zijne kindschheid, opvoeding en eindelijk zijne grootheid aan het engelsche en spaansche hof, op welke wijze hij zijne vrienden is indachtig geweest, en zijne ongelukkige liefde voor de dochter van zijne eerste beschermster, de hertogin van Popoli. — Wat de aangekondigde lettervruchten van Soulié betreft: het verhaal *le Serpent* is niet leesbaar voor elk rein en kuisch hart van vrouw en maagd; het is stuitend zelfs voor het gevoel des mans, die nog niet alles toejuicht wat er al zede- en zielsbedervends in Frankrijk wordt uitgegeven. Inderdaad dit verhaal is de pen waardig van den man, die zich kon verledigen om in acht boekdeelen de *Memoires du Diable* te schrijven en te doen uitgeven. — En in welken geest is *la Chambrière* geschreven? Dit verhaal is min stuitend; het is eene voorstelling van de fransche zeden der aanzienlijken, kort voor de omwenteling; de kamenierster, hier bedoeld, is eene lage intrigante, die na door hare inblazingen hare jeugdige, onervarene meesteresse op den weg des verderfs te hebben gebragt, zich met haar goed en geld heeft weten te verrijken, en van de vruchten harer misdadige industrie in een grensstadje, in het zuiden van Frankrijk leeft, en door het voortzetten van woekerhandel, in gemeenschap met eenen verraderlijken intendant van de goederen harer meesteresse, in dit plaatsje den toon wil geven, maar in hare trotschheid steeds gefnuikt wordt, door den blik van eenen door de revolutie verarmden edelman, die haar in vorigen toestand had gekend, en die haar altijd een doorn in het vleesch blijft. Waarom heet de schrijver van *le Lion Amoureux*, dan een [illegible] Soulié? Het is inderdaad te bejammeren, dat menschen, die [illegible] zich op willen toeleggen, uitstekend de pen voeren kunnen, hunne talenten zoo [illegible] misbruiken, dat het goede, 't welk zij voortbrengen, onder het menigvuldige verkeerde verloren gaat.

179ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Vijfde Klasse.

9e Trekking. N°. 3797, een prijs van *ƒ* 1000.
10e ——— N°. 22607, een prijs van *ƒ* 100,000; N°s. 3265, 16956, ieder eene premie van *ƒ* 2000; N°. 14469, een prijs van *ƒ* 60,000; N°s. 12251, 19296, ieder eene premie van *ƒ* 1200; N°. 20160, een prijs van *ƒ* 30,000; N°s. 1444, 25313, 13070, 23248, 15298, ieder een prijs van *ƒ* 1000.
11e ——— N°. 3332, een prijs van *ƒ* 1000.
12e ——— N°. 15790, een prijs van *ƒ* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52⅝, negen zest.; dito 5 pCt. 98 negen zest., ½; Kansbill. 23⅞, dert. zest.; Sijndik. 92; dito 2½ pCt. 76¾; Handelm. 174 drie achtste, ¾, ⅝; O. Indie 96¾; Ardoins 24¼, een zest.; Fr. uitgest. 7 drie achtste; oude Russen 105⅝; Columb. 20½.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De Ondergeteekende heeft de eer het Tooneelminnend Publiek te *Breda* te berigten, dat hij op ZATURDAG den 15. Februarij 1840, de 6de Représentatie van het Abonnement zal geven, welke bestaan zal in het opvoeren van: DE HOROSKOOP, Groot Beroemd Treurspel in vier Bedrijven, door den Heer A. van der Hoop Jr. Eene op waarheid gegronde gebeurtenis, voorgevallen in de maand October 1836, in het Noordelijk gedeelte van *Spanje*, tijdens de Burgeroorlog tusschen Christina en Don Carlos. De muzijk van het Declamatorium, de Lierzang en het Melodrama, daarin voorkomende, zijn expresselijk daartoe vervaardigd. Des schrijvers bedoeling in dit Kunststuk is hoogst gewigtig: » De Voorstelling, namelijk, van den mensch, afvallig van God, en daarom van God verlaten; trotsch op eigene krachten, en daarom zwakker dan het riet, dat door den wind gebogen wordt; klaar ziende in de toekomst, door het magnetismus der starrenwigchelarij, maar blind in het tegenwoordige; met den Hemel op de lippen, een slaaf der zonde, welker bezoldiging de dood is." Gevolgd door: DE LOTELING, Blijspel met Zang in een Bedrijf. Naar het Fransch (*le Conscrit*) en voor het Nederduitsch Tooneel bewerkt door W. Greeven.

Aanvang ten 6½ ure.

Heeren Liefhebbers welke mogten genegen zijn, zich nog te Abonneren, kunnen daartoe gelegenheid vinden bij de Uitgevers dezer.

J. W. van Velzen,
Opvolger van den Heer W. G. Weddelooper.

Tegen primo Mei 1840 TE HUUR, binnen de Stad *Vlissingen*: Het KOFFIJHUIS, den *PRINCENHOF*, met deszelfs TUIN. — Te bevragen bij J. DE GROOF, Beursplein aldaar. Brieven *franco*.

*** Bij VAN GULICK en HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te *Breda*, is van de Pers gekomen:

BEGINSELEN der BESCHRIJVENDE MEETKUNST, bevattende: De Leerwijze der Projectiën, De Oplossing van Werkstukken, Betrekkelijk de Regte Lijn, Het Platte Vlak en den Bol, benevens eene Korte Verhandeling over de Perspectief en de Schaduwen. Met 10 uitslaande Platen, door H. STOOTMAN, Leeraar der 1e Klasse in de Wiskunde, bij de Koninklijke Militaire Akademie te *Breda*. Prijs *ƒ* 2,80.

PAPIER D'ALBESPEYRES.

Entretenant les VÉSICATOIRES, sans odeur ni douleur, seul prescrit depuis 25 ans, par les professeurs des écoles de médecine. *Compresses* et *Serre-bras* perfectionnés. — Dépôt dans les pharmacies où se trouvent les autres produits particuliers.

*** Bij den Boekhandelaar A. KLOOTS, te *'s Gravenhage*, wordt uitgegeven:

BIJBELSCH DAGSCHRIFT,

TER BEVORDERING VAN HUISSELIJK GELOK, OF
AANLEIDING TOT GODSDIENSTIGE OVERDENKINGEN
OP IEDEREN DAG DES JAARS 1840.

Deze jaargang zal weder met *twee* fraaije platen worden versierd, en op *velijn* papier, in *twaalf* Afleveringen, ieder à 40 cents, worden uitgegeven; op *gewoon drukmediaan*, *zonder platen*, tegen 30 cents. De 1ste en 2de Aflevering, loopende van 1 Januarij tot 5 Maart, zien het licht.

Zoo kan men zich dan, *voor eenen enkelen cent daags*, op iederen dag van het jaar en op eene gepaste wijze, den schat der uitnemendste kennis, welke hier, door onderscheidene verdienstelijke Leeraren, ter bevordering van de huisselijke godsdienst en tot ware vergenoeging des levens, wordt aangekweekt, zien opengelegd; terwijl de toenemende belangstelling van een beschaafd en godsdienstlievend publiek in dit werk, waarin Uitgever en Medearbeiders zich dankbaar mogen verheugen, zulk eenen goedkoopen druk, ondanks de vele bezwaren, waarmede de uitgave van hetzelve vergezeld gaat, onder den Goddelijken zegen, mogelijk gemaakt; en wegens het nut en de waarde van een *Bijbelsch Dagschrift*, dat *elkander vermaant te allen dage*, beslist heeft, gelijk daarvan dan ook, door al onze Tijdschriften, steeds op de gunstigste wijze verslag is gedaan.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.